

Interview met de **Lendersprijs**winnaars 2021 Frans Blezer en Wil Niessen

Naomi Lambrikk

De Lendersprijs werd in 2021 voor de tweede keer uitgereikt aan een duo. Voor de uitreiking zakten we af naar Wahlwiller waar we afgesproken hadden met een nietsvermoedende Frans Blezer en Wil Niessen.

Even voorstellen voor de mensen die jullie niet kennen; wie zijn jullie en waar komt de passie voor amfibieën vandaan?

Wil: Als jongetje van ongeveer tien jaar kon je me vaak vinden met een schepnetje om in de buurt van ons huis salamanders te vangen. Vanaf mijn twintigste was ik lid van Lacerta, die onder andere actief waren met de bescherming van inheemse reptielen en amfibieën. De afdeling Maastricht had in die tijd een poel aangelegd voor de vroedmeesterpad in de kerktuin in Holset. Later werd ik bestuurslid en schoonden we deze poel jaarlijks op en telden we de larven. De pastoor kreeg dan als dank een fles jonge klare. Deze vroegere acties van Lacerta hebben uiteindelijk geleid tot de redding van de soort in Holset. De vroedmeesterpad is nog altijd aanwezig! Mijn opleiding bestond uit MEAO en Middelbare Tuinbouwschool met de richting aanleg en onderhoud van tuinen en tuinontwerpen. Na diverse andere werkplekken ben ik uiteindelijk terecht gekomen bij Stichting IKL, waar ik 35 jaar gewerkt heb. Met name de laatste tien jaar ben ik hier intensief betrokken geweest bij soortenbescherming van met name vroedmeesterpad en geelbuikvuurpad.

Frans: Ook ik was als klein jongetje veel buiten te vinden. Ik kom uit Simpelveld, en wanneer mijn vader niet aan het werk was in de mijnen, dan nam hij me als klein jongetje mee naar poeltjes om salamanders te vangen. Ik herinner me nog dat we vier soorten gevangen hadden, twee met een oranje buik en twee met een gestippelde buik. Achteraf leerde ik dat het maar twee soorten waren en dat we mannetjes en vrouwtjes hadden gevangen. Mijn droom was om boswachter te worden. Ik ben de landbouwschool gaan doen met in het examenjaar milieukunde. Ik was toen de enige uit mijn klas! Na mijn diensttijd ben ik eerst bij Staatsbosbeheer gaan werken en in 1992 ben ik bij Stichting IKL gekomen. Hier heb ik altijd met heel veel plezier gewerkt.

Hadden jullie verwacht de Lendersprijs te ontvangen?

Wil: Totaal niet! Ik heb hier ook nooit bij stilgestaan, maar het is wel écht de kers op de taart. Ik zou op een maand na met pensioen zijn gegaan, toen IKL helaas failliet ging. Dat was ook het smoesje waarmee Jöran ons samen had gebracht. RAVON wilde ons persoonlijk bedanken met een bloemetje, dat klonk logisch en we hadden totaal geen argwaan. Ik had jullie eerst zelfs nog aan het werk gezet bij het opschonen van een van de poelen haha! Uiteindelijk bleek dus dat we de Lendersprijs gewonnen hadden!

Frans: Het was een totale verrassing, maar uiteraard ben ik er heel erg trots op! Het was toen midden in een treurige

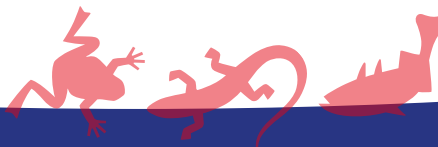

Frans Blezer en Wil Niessen met hun oorkondes en Lendersprijs op een zelf aangelegde stapelmuur. (Foto: Naomi Lambrikk)

periode. Het faillissement van IKL heeft veel gevoelens losgemaakt, ook bij de mensen om ons heen. Het winnen van deze prijs voelt echt als blijk van waardering van al ons werk de afgelopen jaren, en dat is heel fijn. We hebben daarna ook heel veel berichten gehad van mensen om ons heen om ons te feliciteren. Dat doet echt goed.

Vroedmeesterpad.
(Foto: Jelger Herder)

Jullie hebben enorm veel werk verricht op het gebied van de geelbuikvuurpad en vroedmeesterpad

We hebben veel geëxperimenteerd met het aanleggen van nieuwe poelen. Van foliepoelen, kleipoelen, bentoniet en betonpoelen. Uiteindelijk bleken de betonpoelen het beste te functioneren. Tegenwoordig leggen we ook betonbakken aan. In principe zijn dit gewone veedrinkbakken, alleen we graven ze in én ze hebben een afvoer. Zo kun je ze makkelijk leeg laten lopen, waardoor er telkens weer een pioniersituatie ontstaat en dát is juist wat de geelbuikvuurpad nodig heeft voor de voortplanting.

Wil Niessen aan het werk bij de aanleg van een betonpoel.
(Foto: Naomi Lambrikk)

Hebben jullie een idee hoeveel poelen en betonbakken er mede dankzij jullie zijn aangelegd door de jaren heen?

Pfoe, dat is lastig te zeggen maar naar schatting zullen dit er circa 1.500 zijn. En dan zijn er nog de vele honderden poelen die door vrijwilligers in samenwerking met het Platform, IKL, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, IVN, Natuurrijk Limburg en buurtschappen zijn opgeschoond.

Er is ook kritiek op het aanbrengen van betonbakken in de natuur, hoe kijken jullie hier tegenaan?

Wil: Ik sprak lang geleden een boer uit het Mergelland. Hij vertelde dat hij als nevenberoep de (klei)poelen van collega's vulde met water, zodra de koeien naar de wei gebracht werden. Als de koeien naar een andere wei gingen, stopte het vullen. Het water verdampte snel en de poel viel droog. In de andere wei werd de poel weer gevuld, waardoor er dus altijd pionierwateren aanwezig waren. De boeren wilden daar waarschijnlijk vanaf en zijn toen betonpoelen gaan aanleggen. Dit is in de jaren '30 begonnen. Betonpoelen kun je naar mijn mening dus echt zien als cultuurelement.

Frans: We hopen natuurlijk wel dat we naar een natuurlijke situatie

kunnen gaan, waar de soorten in overstromingszones en kwelgebieden kunnen leven zonder menselijk ingrijpen. Wil: Ik denk dat de druk op het landschap groot is geworden, doordat we met meer mensen hier wonen, door de aanleg van wegen en het verharden van veldwegen, het verkeer en de woningbouw. Het landschap is daardoor op veel plekken moeilijk geschikt te houden voor de geelbuikvuurpad.

Geelbuikvuurpad.
(Foto: Jelger Herder)

Het faillissement van IKL kwam eerder al ter sprake. Kunnen jullie iets vertellen over wat je nu doet?

Wil: Tijdens de platformbijeenkomsten van het Platform geelbuikvuurpad & vroedmeesterpad waren er regelmatig ook Duitse en Vlaamse collega's aanwezig. Zo ben ik ooit door het Duitse Biologische Station Stolberg gevraagd om advies te geven over de inrichting van een aantal leefgebieden over de grens. Dit vertaalde zich in verschillende opdrachten en in die drie jaar zijn er ruim 300 betonpoelen en ruim 300 ronde prefab-bakken aangelegd in Kreis Aachen. Na het faillissement van IKL heb ik opnieuw ingeschreven op projecten, dit keer in dienst bij een aannemersbedrijf. Dit is gelukt en ik ben nu dus weer actief met het aanleggen van voortplantingswateren voor het Biologische Station. Het Vlaamse Natuurpunt heeft inmiddels ook mijn expertise gevraagd. Hier ga ik aan de slag in de Voerstreek met de aanleg van prefab-bakken en stapelmuren voor de vroedmeesterpad. Ik hoop hiermee een bijdrage te hebben geleverd in de instandhouding van de soorten in de Euregio, voordat ik ooit echt van mijn pensioen ga genieten.

Frans: Ik werk nu bij Natuurrijk Limburg, het agrarische collectief van Limburg. Het team waarin ik werk houdt zich bezig op het brandpunt van landbouw, natuur en landschap, waarbij we in de samenwerking met de boeren via natuurinclusieve landbouw werken aan een groen, gezond en biodivers landschap. Ik vind dit een hele mooie ambitie, die hopelijk op de lange termijn eraan bijdraagt dat de geelbuikvuurpad weer 'thuis' hoort in het landschap. Ik denk niet dat ik dit nog mee maak voor mijn pensioen, maar ben heel blij dat ik een klein stukje hieraan kan bijdragen.

Het Platform Geelbuikvuurpad & Vroedmeesterpad is mede door jullie in het leven geroepen. Onlangs is duidelijk geworden dat we het platform in ieder geval de komende twee jaar in stand kunnen houden. Hebben jullie nog tips voor ons?

Het allerbelangrijkste is het betrekken van mensen en de samenleving. Daarom is het platform ook zo belangrijk, samen kijken wat je gaat doen en wat je hebt geleerd!

Summary

Interview with the winners of the Lenders Award 2021

Just before the annual meeting of RAVON on November 13th 2021, Frans Blezer and Wil Niessen received the Lenders Award (bronze sculpture of a tree frog and a charter) as a mark of appreciation for their work. Both Frans and Wil are very active conservationists for decades, focussing on two of the rarest Dutch amphibians that only occur in region Southern Limburg: yellow-bellied toad (*Bombina variegata*) and common midwife toad (*Alytes obstetricans*).

Naomi Lambrikk RAVON, n.lambrikk@ravon.nl

